

Skromni fant

*Nekje na vrhéh
v bližini zadnjih gnezd
in prvih zvezd
nekdo
s pobožno roko
sega po nedotaknjenih
stvareh ...
(Oton Župančič)*

Frančka ni več. Tega velikega alpinista, ki smo ga vsi, ki smo ga poznali, klicali preprosto Franček. Ta skromni fant, od katerega sem se toliko naučil; ne samo plezanja, ampak veliko več: naučil za življenje. Nikoli se ni prerival v ospredje. Izmikal se je blišču in slavi. Nikoli ni govoril o tem, koliko prvenstvenih smeri je preplezal. Nikoli ni govoril o tem, kako je gazil pred vsemi v strmino do pasu v sveže zapadlem snegu in kako so ga prijatelji potem trepljali po hrbtu in občudovali. Nikoli ni preklinjal, tako kot neugnano preklinjajo vsi alpinisti v Himalaji. Nikoli ni kvantal, nikoli ni govoril nespodobnosti. Ko sva že govorila o ljubezni, mi je povedal samo to, da ima najrajši svojo Andrejo. Več o teh stvareh ni želel govoriti. In vendar je bil legenda med alpinisti. Še takrat, ko je bil na vrhuncu svojega alpinizma, mi je rekel star alpinist, eden med prvimi slovenskimi himalajci, tudi legenda: "Franček ni samo najboljši slovenski alpinist, Franček je najboljši alpinist na svetu." Vedel sem, da je to resnica.

Prišel je Jalung Kang. Tako lepa odprava. Tudi žalostna. Tam smo izgubili Boruta Berganta - Čito. Čisto na začetku odprave mi je Franček rekel v lepi štajersčini: "Grema, stari."

In sva šla. Najprej sva se s Pang Peme spustila do ledenika. Dolgo sva hodila po tistem neskončnem ledeniku pod Jalung Kangom. Nekdo je izgubil rokavico in nekdo drug jo je pobral in postavil na ledeniško gobo. Sedla sva in se pogovarjala. Malo grozeč je bil pogled na črno rokavico na gobi sredi ledenika.

Franček mi je pripovedoval o svoji mladosti. Kot mladenič je tekal iz Rimskih Toplic v Laško in naprej v Celje v šolo. Dolgi kilometri so mu minili kakor v sanjah, ker je vso pot gledal drevesa, travnike, vrtove in gozd. Največ mi je pripovedoval o svoji mami, kaj

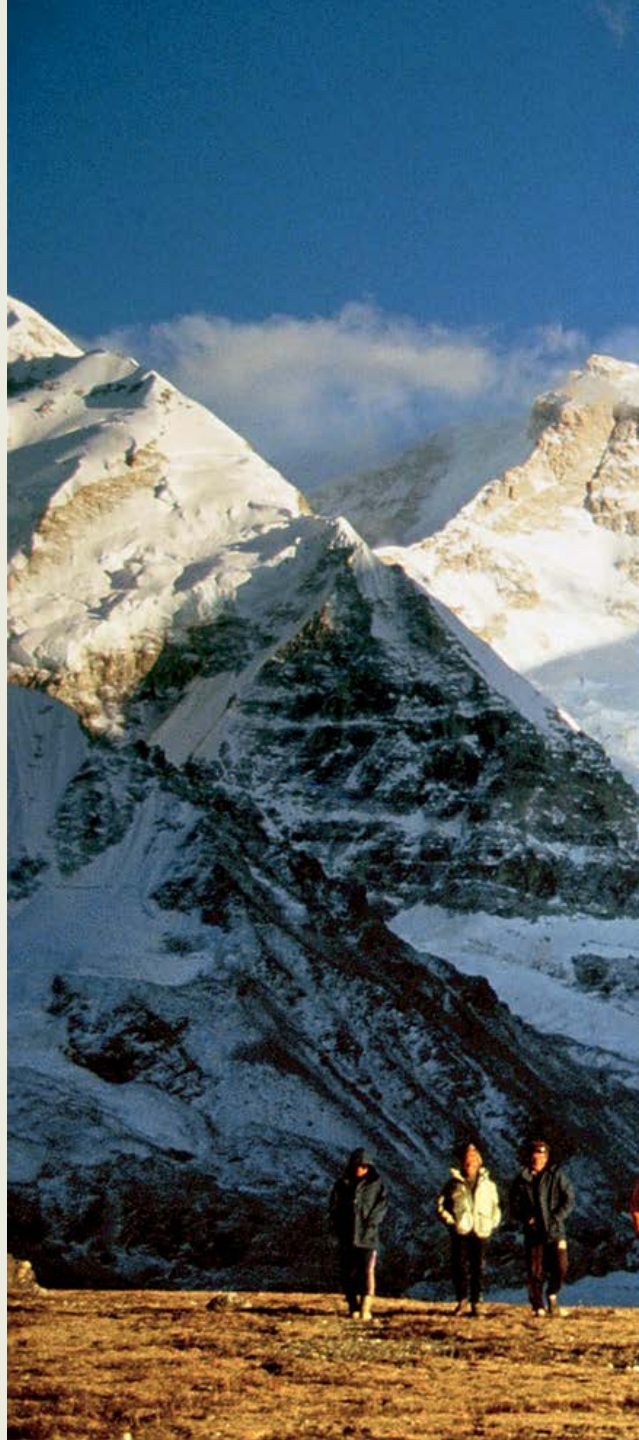
vse ga je naučila za življenje. Kolikšna modrost je bila v vseh teh besedah. Še zdaj, po toliko letih, ko se bliža že večer, se ravnam po Frančkovih modrostih.

Prišla sva do tabora ena in naslednje jutro sva vstopila v kuloar, pravi ledeni tobogan, po njem so ves čas letele ledene kocke, okruški in skale. Toda to je bila najkrajša pot do tabora dve, čeprav tudi najnevarnejša. Franček je plezal ves čas naprej, jaz sem ga varoval. Hitro sva napredovala. Zavrtal je v led klin, napravil stojišče in spet me je poklical: "Grema, stari!" Zame je bila ta strmina čista vertikala, rekel sem mu: "To je osemdeset stopinj naklonine."

Pogledal je navzgor, malo pomislil in skromno dejal: "Dobrih šestdeset stopinj bo, več ni."

Kuloar je bil za nama in prišla sva do mesta, kjer je stala pozneje dvojka.

Vrnila sva se v bazo. Bil sem srečen, da sem plezal s

Frančkom. Potem je nastopil premišljeni in modri bara sab Tone Škarja. Poklical me je in mi rekel: "Tako neenakovredne naveze še nisem imel v steni, odkar vodim odprave v Himalajo. Jutri gre s Frančkom v steno Johan." Tako se je končal moj vzpon s Frančkom v južni steni Jalung Kanga. Razumel sem to, vedel sem, da ima prav in da moje mesto ni v navezi s Frančkom v steni, moje mesto je drugje. Franček mi je obljubil, da me bo peljal v Herletovo smer v Ojstrici.

Po nekaj letih me je poklical in mi je rekel: "Do tebe imam *puf*, rad bi ga poravnal. *Grema* v Herletovo." In sva šla. Kakšno plezanje s Frančkom! Ves čas je plezal z lahkoto, od oprimka do oprimka, na najtežjih mestih je napredoval, prepirjemal oprimke in se dvigal, kakor da je brez teže.

Danes bi rad napisal o Frančkovem plezanju nekaj

podobnega, kot je napisal Oton Zupančič o plezanju Jože Čopa. Ko sva pred nekaj dnevi s prijateljem Denom stopala proti Frančkovemu grobu, sem mu rekel, kako mi je žal, da Frančka ni več. Den mi je odgovoril: "Danes zjutraj sem vzel v roke Frančkovo knjigo *Ožarjeni kamen* in do opoldneva sem jo prebral." Vedel sem, da se je Den tako najlepše oddolžil Frančku za vse, kar je napravil v življenju. Planinski prijatelji, preberite vsi še enkrat Frančkovo knjigo, ki je eden prelepih biserov med slovenskimi planinskimi knjigami. S tem se mu boste najlepše oddolžili in vem, da bi bil tudi Franček tega najbolj vesel.

Kako to, stena, da si ga to pot zavrnila?

Ali ne veš, da je ljubil stene, da je ljubil skalo in kamen?

Kakšna praznina je zdaj!

Je mogoče, da Frančka ni več? ●

Jalung Kang. Drugi z leve je Knez.

Foto: Tone Škarja